

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 286/2021-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Tomášom Volekom, Kapitulská 6, Trnava, proti uzneseniu Okresného súdu Trnava č. k. 3Tk/2/2020 z 3. novembra 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 21. decembra 2020 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv vlastníť majetok podľa čl. 20, na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd napadnutým uznesením okresného súdu. Sťažovateľ navrhol tiež priznať primerané finančné zadostučinenie 3 000 eur a náhradu trov konania.

2. Sťažovateľ bol opatrením okresného súdu č. k. 9Tp/78/2019 z 16. októbra 2019 ustanovený za obhajcu jedenástim obvineným v trestnej veci zločinu porušovania predpisov o štátnych technických opatreniach na označenie tovaru podľa ustanovenia § 279 ods. 1 a 2 písm. c) a ods. 3 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. i) Trestného zákona.

3. Opatrením č. k. 3Tp/115/2019 z 12. decembra 2019 bola zrušená obhajoba sťažovateľa podľa § 40 ods. 1 Trestného poriadku vo vzťahu k trom obvineným a sťažovateľ pokračoval v obhajobe ostatných obvinených.

4. Dňa 28. februára 2020 nadobudol právoplatnosť trestný rozkaz č. k. 3Tk/2/2020 z 28. februára 2020 k všetkým (45) obvineným, a tým došlo k ukončeniu trestnej veci. Následne 11. marca 2020 podal sťažovateľ ako ustanovený obhajca na okresnom súde vyčíslenie trov trestného konania v sume 47 979,97 eur. Vyššia súdna úradníčka uznesením č. k. 3Tk/2/2020

z 8. septembra 2020 priznala sťažovateľovi odmenu na zastupovanie v sume 16 205,03 eur. O sťažnosti sťažovateľa rozhodol okresný súd touto ústavnou sťažnosťou napadnutým uznesením tak, že sťažovateľovi priznal odmenu v sume 16 677,32 eur.

II.

5. Podľa názoru sťažovateľa okresný súd v napadnutom uznesení nesprávne aplikoval a interpretoval § 13 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), pričom každý z vykonaných úkonov mal posudzovať ako „spoločný úkon, za ktorý prináleží obhajcovi odmena vo výške 100 % za prvého obvineného a 50 % za každého ďalšieho“. Okrem iného uviedol, že vyhodnotenie výsluchov po hygienickej prestávke v trvaní 1 hodiny je nutné posudzovať ako nový právny úkon. Ďalej sťažovateľ tvrdí, že „úkony spojené s rozhodovaním o väzbe v rámci trestného konania ako celku nemajú byť subsumované pod § 12 ods. 1 v súčasnosti platnej vyhlášky“, ale v zmysle § 12 ods. 3 vyhlášky.

III.

6. Ústavný súd iba celkom výnimočne podrobnejšie preskúmava rozhodnutia všeobecných súdov o trovách konania. Problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení zákona, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (III. ÚS 151/2013). Ústavný súd pri posudzovaní problematiky trov konania postupuje nanajvýš zdržanlivo a k zrušeniu napádaného výroku o trovách konania sa uchýľuje výnimočne, napr. keď zistí, že došlo k porušeniu práva na súdnu ochranu extrémnym spôsobom alebo že bolo zasiahnuté aj iné základné právo (I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011).

7. Okresný súd dostatočným spôsobom odôvodnil napadnuté uznesenie, v ktorom uviedol: „s výnimkou doložených zápisníc k výsluchom zo dňa 04.12.2019, ktoré neboli súčasťou spisového materiálu, a ktoré obhajca dodatočne doložil, v zmysle ktorých mu bola odmena v tejto časti priznaná, v ostatnej časti sa súd nestotožnil s tvrdeniami obhajcu o nepreskúmateľnosti napadnutého uznesenia a ďalšími vytykanými vadami. Je potrebné si uvedomiť, že samotné trestné konanie v prípade obhajcu prebiehalo od prevzatia obhajoby dňa 16.10.2019 až do právoplatného skončenia veci dňa 28.02.2020, t.j. približne 4 mesiace, pričom sa jednalo o konanie o prečine. Vzhľadom na tieto skutočnosti sa javí neprimeraným a nelegitímnym očakávanie obhajcu, že mu môže byť aj vzhľadom na počet vykonaných úkonov v konaní, priznaná odmena, tak ako si ju pôvodne vyčíslil v sume 47 979,97 EUR. Takáto aplikácia ustanovení vyhlášky je v rozpore s jej účelom a obsahom a nijakým spôsobom nezodpovedná reálnemu výkonu obhajoby v danej veci.“

8. Ústavný súd v tejto súvislosti uvádza, že ani finálne priznaná náhrada trov ustanovenému obhajcovi vo výške 16 677,32 eur nie je z hľadiska sumy zanedbateľnou. Aj napriek tomu, že vec bola zaiste komplikovaná z dôvodu veľkého penza obvinených, skutkové východiská boli identické, čo umožňuje obhajcovi sa na niektoré úkony pripravovať a následne ich realizovať globálne. Úlohou ústavného súdu je okrem realizácie ústavného dialógu aj vedenie účastníkov konania

k rešpektu k ústavným hodnotám. Ústavný súd v tomto kontexte akcentuje, že samotný sťažovateľ je advokátom, čo ho istým spôsobom predurčuje k vnímaniu týchto hodnôt a princípov.

9. Sťažovateľ zastupovanie jedenástich obvinených považuje za balans na hrane kolízie záujmov a porušenia ustanovení upravujúcich výkon advokácie a odmieta, že by to bola „zlatá baňa“. Uvedené tvrdí aj napriek tomu, že jeho zárobok len za zastupovanie v tomto jednom konaní je na úrovni dvojročného zárobku zamestnanca zarábajúceho minimálnu mzdu (v roku 2021 je v Slovenskej republike minimálna mzda 623 eur mesačne brutto).

10. Keď sťažovateľ tvrdí, že sa svojou činnosťou mohol dostať do konfliktu s povinnosťami advokáta a považoval toto riziko za hraničné, bolo jeho povinnosťou sa s tým vnútorne vysporiadať. Keď vyhodnotil svoje zákonné možnosti a dospel k záveru, že jeho postup bude *lege artis*, obhajobu prevzal. Aj keď slobodné povolanie advokáta je svojím spôsobom podnikateľskou činnosťou, ústavný súd uvádza, že ustanovená obhajoba v trestnom konaní alebo prostredníctvom Centra právnej pomoci by nemala byť základom (ale musí byť len doplnkom) zárobkovej činnosti advokáta. Inak povedané, v týchto prípadoch by mal byť jednoznačne preferovaný princíp garancie právnej pomoci pred vidinou zárobku.

11. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom okresného súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého uznesenia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, II. ÚS 75/08) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strán sporu vrátane ich dôvodov a námietok.

12. Ústavný súd po predbežnom prerokovaní nezistil existenciu takej príčinnej súvislosti medzi napadnutým uznesením okresného súdu a napadnutými referenčnými normami, ktorá by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne umožňovala dospieť k záveru o ich porušení, a preto ústavnú sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov].

13. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. apríla 2021

Robert Šorl
predseda senátu